

ZA ZMANJŠANJE ŠKODE, TO REDUCE THE DAMAGE NASTALE ZARADI CAUSED BY THE ENTRY OF UVELJAVITVE ZKN – ZAKONA THE REAL ESTATE CADASTRE O KATASTRU ACT INTO FORCE

CIVILNA INICIATIVA

Civilna iniciativa in njeni člani (fizične in pravne osebe) se zavzemamo za:

- takojšnjo vzpostavitev sistema pred uveljavitvijo ZKN, ki bo omogočil geodetom, da bodo lahko izdelovali elaborate, Geodetska uprava Republike Slovenije (GURS) pa jih bo lahko evidentirala;
- neodvisno preiskavo, ki bi jo izvedle vse za to pristojne institucije (Komisija za preprečevanje korupcije, Državno tožilstvo RS, Ministrstvo za notranje zadeve RS in druge);
- informiranje vseh institucij, ki lahko prispevajo k zmanjševanju škode (Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za pravosodje, Vrhovno sodišče RS, medijske hiše, strokovna združenja v tujini in drugi);
- zagotovitev kakovostne pravne pomoči za zasebne oziroma kolektivne tožbe prizadetih fizičnih in pravnih oseb zoper povzročitelja škode, to je GURS;
- vključitev strokovne varovalke v geodetsko zakonodajo, ki bi ključne spremembe v postopkih (npr. spremembo formatov zapisov digitalnih podatkov) omogočalo le ob soglasju vseh treh strokovnih geodetskih institucij (Oddelka za geodezijo na UL FG, Matične sekcije geodetov pri IZS in Društva sodnih izvedencev in cenilcev geodetske stroke Slovenije – DSICGEOS).

Škoda je bila povzročena različnim deležnikom:

- Investitorjem in kupcem (fizičnim osebam, pravnim osebam, institucijam, občinam, državi, kupcem in prodajalcem nepremičnin): celotni geodetski stroki v več kot treh mesecih ni uspelo izdelati niti enega elaborata po ZKN, zdaj jih pripravi le po nekaj na mesec; investitorjem in kupcem se obračunavajo višje obrestne mere; stroški so precej višji; investitorji in kupci niso mogli kandidirati za razpisana evropska in slovenska sredstva; nepremičnin (hiš, večstanovanjskih stavb, vrtcev, šol, cest in podobno) ni bilo mogoče zgraditi ali evidentirati; nepremičnin ni bilo mogoče kupiti ali prodati; v kupljeni nepremičnini ni bilo mogoče prijavit prebivališča.
- Geodetom, sodnim izvedencem geodezije, geodetskim podjetjem: vsi navedeni so že več kot štiri mesece brezplačni preizkuševalci slabega in vseskozi spreminjajočega se programskega orodja. Če ne ukrepamo, se stanje še dolgo ne bo spremenilo. Za izdelavo elaborata se porabi nekajkrat več časa kot pred uveljavitvijo ZKN, naročnikom pa je težko obračunati storitev nekajkrat dražje. Zasebni sektor takšnih težav ni pričakoval in nanje ni bil pripravljen. GURS po novem množično birokratsko zavrača elaborate, prejete v IS Kataster, zavrjeni so tako rekoč vsi elaborati. Sam zakon, to je ZKN, je razmeroma nedorečen in zelo radikalno spreminja dosedanjo prakso. S postopki, ki veljajo za

ustrezne po ZKN, ni seznanjen nihče, niti GURS. Številna geodetska podjetja morajo za preživetje najemati posojila. Številni geodeti so nehali izdelovati elaborate in si skušajo zagotoviti obstoj z drugim delom, dokler ne bo vzpostavljeno normalno delovno okolje.

- Glede na navedeno lahko ugotovimo, so bila evropska kohezijska sredstva (približno 1,8 milijona EUR) porabljena nesmotrno in negospodarno. Na tej podlagi si upamo trditi, da je bil oškodovan tudi državni proračun.

OBRAZLOŽITEV:

Z dnem 4. 4. 2022 se je pričel uporabljati Zakon o katastru nepremičnin – ZKN (Ur. l. RS, št. 54/2021), četudi informacijski sistem Kataster (IS Kataster) še ni bil celovito preverjen in s tem pripravljen za javno uporabo. GURS je pred tem sicer organiziral izobraževanje, na katerem pa slušatelji niso dobili zadostnih informacij za samostojno delo v sistemu IS Kataster. Migracija podatkov ni bila izvedena do 3. 4. 2022, kot predpisuje 138. člen ZKN, ampak šele 28. 6. 2022, kar je povzročilo dodatno škodo. Med sprejemanjem ZKN niso upoštevali pripomb, ki jih je podala stroka. Na GURS bi ob tem morali vedeti, da je ZKN nedorečen, strokovno nejasen pa tudi v nasprotju z dolgoletno upravno in sodno prakso ter zakonodajo. Zbrane imamo številne dokaze o zmedi v geodeziji (elektronska korespondenca, pozivi, naslovljeni na GURS, geoblog, medijske objave), ki jih lahko posredujemo ustreznim institucijam.

Člani iniciative se ne moremo obrniti na GIZ GI (Gospodarsko interesno združenje geodetskih izvajalcev), ker je v konfliktu interesov zaradi vpliva geodetskega podjetja, ki je za GURS izdelalo IS Kataster, in skuša dejstva o nastajajoči škodi pomesti pod preprogo, zato je naš poziv pobuda v korist geodezije kot celote. Njegova objava je naloga, ki bi jo bila v korist celotne stroke dolžna opraviti GIZ GI. Civilna iniciativa poleg geodetov vključuje predstavnike še drugi prizadetih strani.

Člani civilne iniciative pozivamo poverjenike, naj začnejo čim prej uresničevati skupne cilje.

Datum: 13. 8. 2022

za Civilno iniciativo

mag. Branko Kovač

mag. Branko Kovač, katastri@siol.net